

KLIIMAMINISTEERIUM

Ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni rahastamisest

Olav Ojala

Kliimaministeerium / veesakonna nõunik

Nähtamatu veemajandus

Veemajanduse investeeringud on sageli raskesti märgatavad.

Elanikkonnale on teema tajutav kõrvalekallete ja häiringute tekkimisel:

- Kriitiliste vooluhulkade ületamised – üleujutused
- Veehaarde reostumine – joogivee kvaliteedi langus
- Reoveepuhasti avariid – suubla eutrofeerumine
- Lagunenud ühiskanalisatsiooni torustik?
- Veenappus salv- ja puurkaevudes

Investeeringute kavandamine:

- ÜVVK arengukavad
- VMK meetmeprogramm ja tegevuskavad
- Integreeritud äravoolude majandamiskavad

EL struktuurifondid 2021+

Veetaristu rahastamine regionaalpoliitika sekkumimisena:

- Regionaalse ettevõtluse ja kohalike avalike teenuste toetamine (sh elu- ja ettevõtluskeskkonna arendamine, avalike teenuste **kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine, investeringud vee infrastruktuuri, KOV võimekuse tõstmise**)
- ERF 157,39 M€ (70%) + OF 67,45 M€ (30%)
- Koordineerib Rahandusministeerium ja RTK
- Vajalikkuse põhjendamisel oluline roll maakondlikel arengukavadel

Taotlusvoor avanes 28.04.2023

Taotluste esitamise tähtaeg on:

30.10.2023 kell 17.00 Harju, Hiiu, Jõgeva, Järva, Põlva, Saare, Valga ja Viljandi maakonna projektitaotlustele

29.03.2024 kell 16.00 Ida-Viru, Lääne, Lääne-Viru, Pärnu, Rapla, Võru ja Tartu maakonna projektitaotlustele

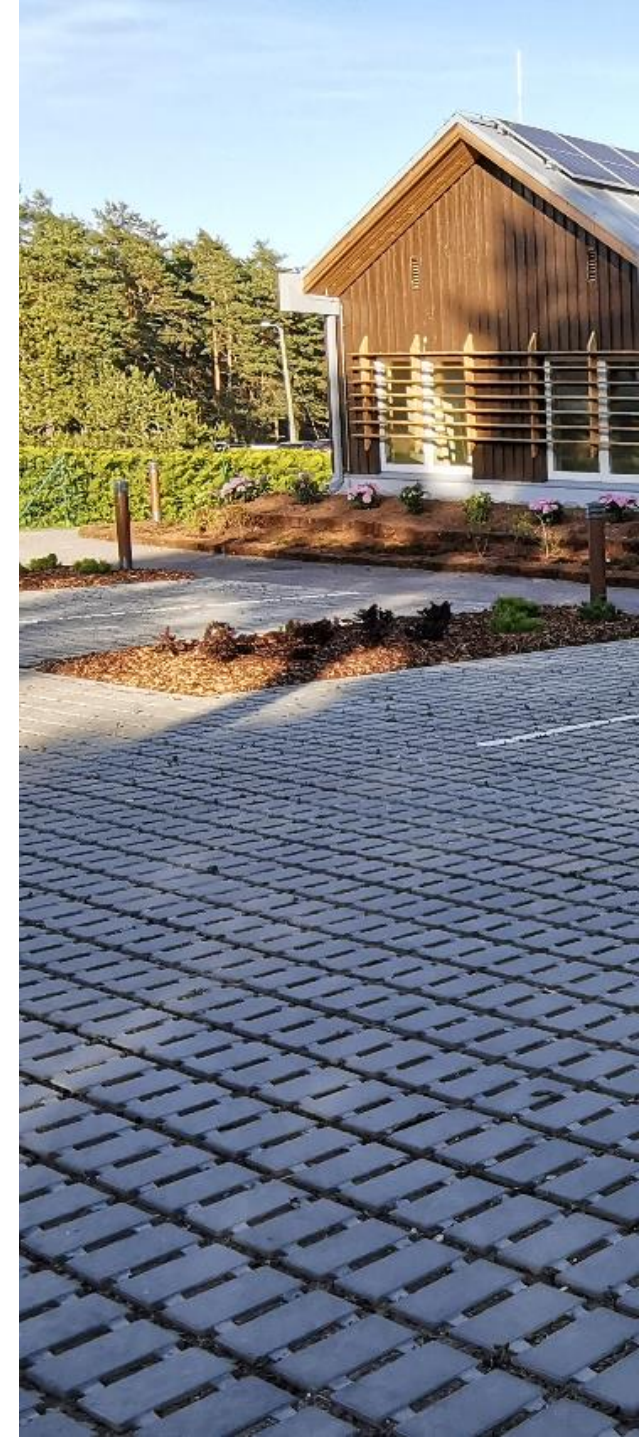
Kombineeritud sademeveesüsteemid

- 1) lahkvoolse sademeveekanaliseerimise rajamine ja rekonstrueerimine.
- 2) looduslähedased lahendused sadeveest tingitud üleujutuste leevendamiseks:
  - sadeveemahutite rajamine äravoolu ühtlustamiseks
  - „vihmaaedade” rajamine
  - taimestiku kattede ribade rajamine teede äärde, katuste alla, autoparklate ümbrusesse ning muude madala veeläbilaskvusega kohtade ümber sademevee kogumiseks ning imbumise soodustamiseks
  - vett läbilaskvate katendite kasutamine tehispindadel imbumise soodustamiseks
  - viibekraavide rajamine
  - imbkraavide ja imbkraavide rajamine vee kinni pidamiseks ning imbumise soodustamiseks
  - imbväljakute, puhveralade, viibetiikide ja tehismärgalade rajamine;
  - kraavide rekonstrueerimine
  - sademevee puhastamise rajatiste ehitamine

Taotlusvoor avati 27.11.2023

Teabepäev toimub **16.01.2024 kell 13.00** Teamsi keskkonnas

<https://www.kik.ee/et/toetatavad-tegevused/kombineeritud-sademeveesusteemid>

SA KIK Keskkonnaprogramm

Veemajandusprogrammi alamprogrammid:

- reoveekäitlus ja joogiveevarustus
- väikesed reoveekogumisalad (RKA $\leq$ 100 ie)
- jääkreostuse ohutustamine
- mitteehituslikud tööd
- siseveekogude ja rannikuvee tervendamine ja korrashoid

Merekeskkonna programmi alamprogrammid:

- rakendatavad meetmed
- uuringud ja arendustööd
- reostustõrje

Kalanduse programmi alamprogrammid:

- kalandusuuringud
- vee-elustiku ökoloogilise seisundi parandamine
- kalanduse arendusprojektid
- kalavarude kaitse ja järelevalve

Keskkonnaprogrammi taotluste ajakava

SA KIK Keskkonnaprogramm

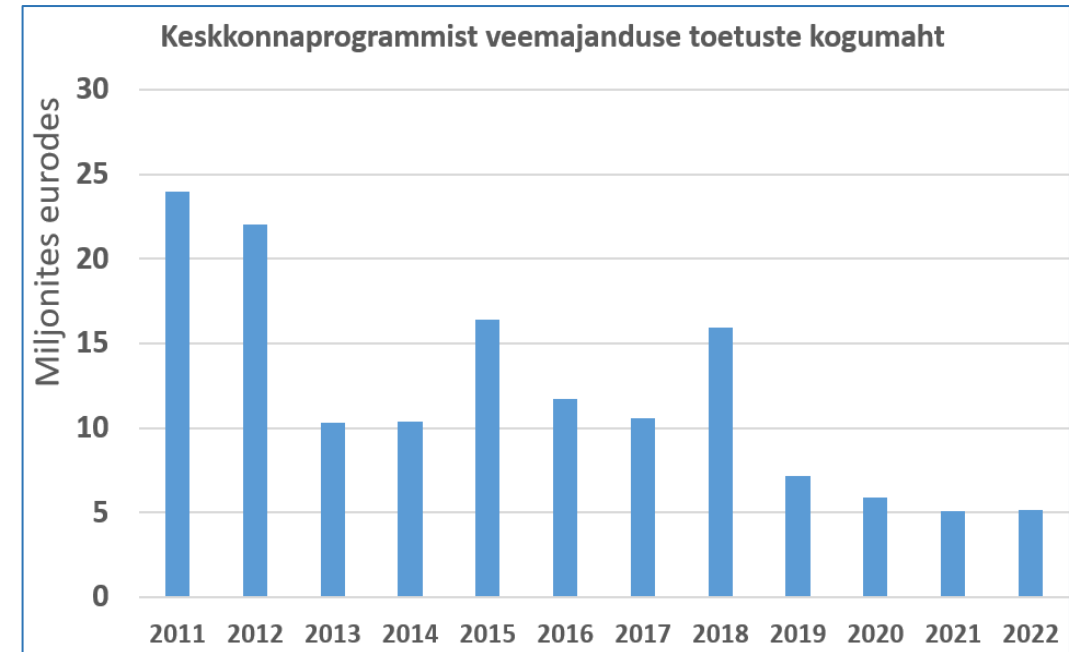
KESKKONNAINVESTEERINGUTE
KESKUS

Keskkonnaprogrammist veevaldkonda suunatud toetuste maht on vähenenud

Taotlejate omaosalus on kasvanud üle 50% (kohustuslik omafin + vabatahtlik omaosalus)

1.01.2022 jõustus piirang, millega toetust antakse ainult piirkondlikele vee-ettevõtjatele:

- osutab veeteenust enam kui 5000 elanikule
- ning vähemalt kuuel reoveekogumisalal,
- millest vähemalt üks on reostuskoormusega üle 2000 ie.

SA KIK Keskkonnaprogramm

Hindamiskriteeriumid:

- 1) [projektivajalikkus](#) (30%)
- 2) [projektiteostatavus](#) (30%)
- 3) [projekti jätkusuutlikkus](#) (10%)
- 4) [projekti keskkonnakaitse mõju](#) (30%)

LIFE programm

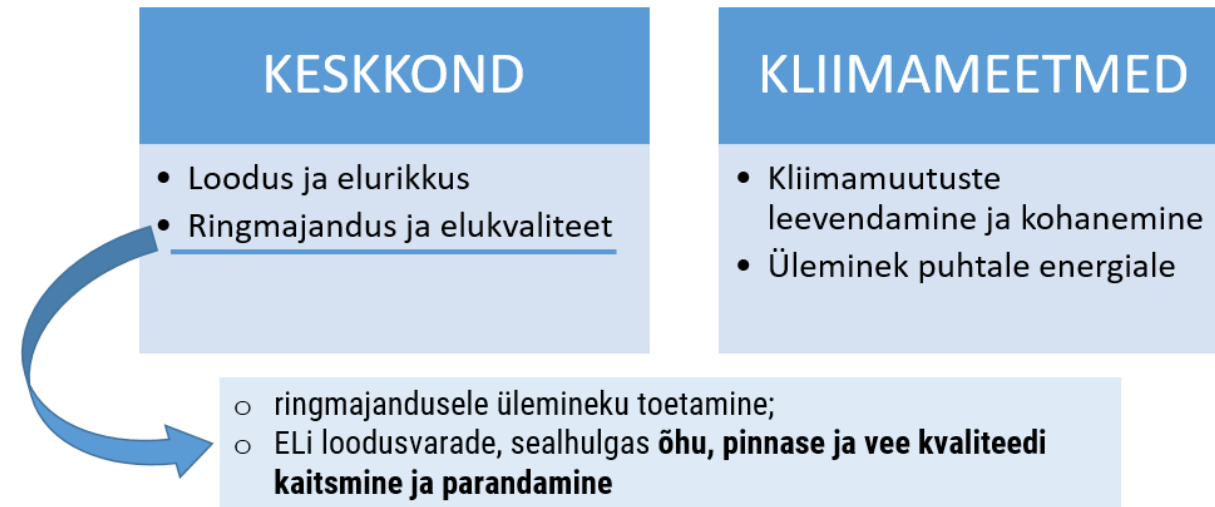

EL keskkonna- ja kliimameetmete programm

Veeteenuste teemad ringmajanduse ja elukvaliteedi alamprogrammis:

- Joogivee- ja reoveepuhastuse innovaatilised lahendused
- Protsessi muutmine ressursitõhusamaks
- Saasteainete sisalduse vähendamine
- Reovee täiendav töötlemine taaskasutuse võimaldamiseks
- Innovaatiliste veevarustuslahenduste juurutamine kooskõlas EL joogiveedirektiiviga
- Innovaatiliste reovee kogumislahenduste juurutamine kooskõlas EL asulareovee puhastamise direktiiviga
- Alternatiivsete veeressursside kasutuselevõtt / vee taaskasutus (miinimumnõuded põllumajanduses EL 2020/741)
- Veekadude süsteemne vähendamine

2023 vooru tähtaeg oli 6. september

Lisainfo: www.life.envir.ee
https://cinea.ec.europa.eu/life_en

Interreg Läänemere programm

Priority 2: Water-smart societies

02.1: Kestlik veemajandus – tegevused nii merel kui maismaal

- Veesaaste vähendamine
- Eelis veeressursside ühikasutusega seotud tegevustel

02.2: Sinimajandus

- Mage- ja merevee kestlik kasutamine
- Mereressursside innovaatilised äriarendused
- Veesaaste vähendamine
- Eelis veeressursside ühikasutusega seotud tegevustel

<https://interreg-baltic.eu/get-funding/programme-2021-2027/>

<https://www.rahandusministeerium.ee/et/interreg>

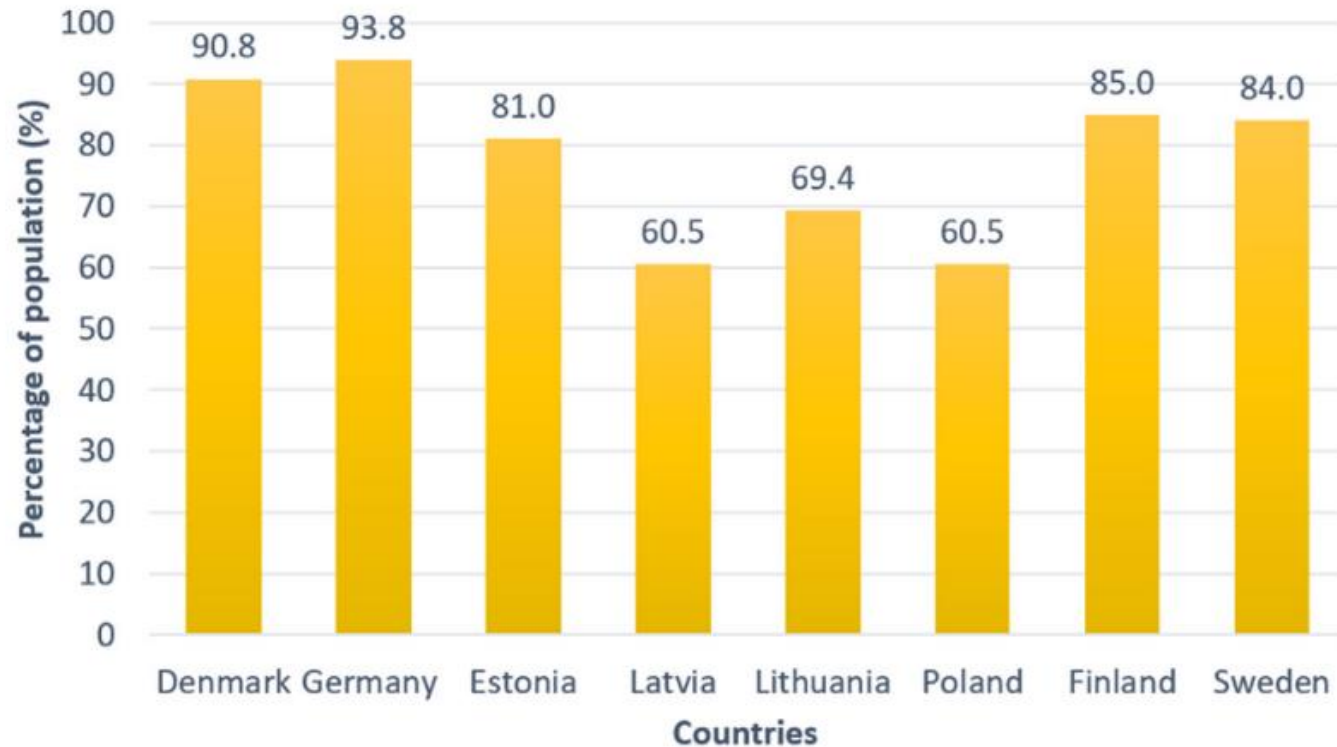
Veemajanduse toetused 2011-2023

Rahastusallikas	projekte, tk	toetus, €
Keskkonnaprogramm (KP)	821	140 442 000
Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfond (ÜF)	247	674 405 000
Heitmekaubanduse kauplemisüsteem (HKS)	18	3 644 000
	1086	818 491 000

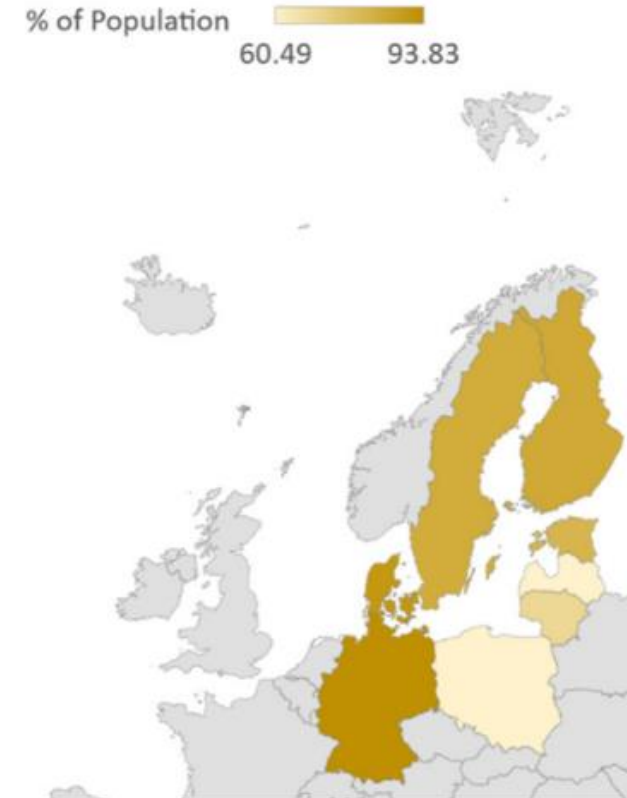
Investeeringuid koos omafinantseeringutega üle 1 miljardi euro

Investeeringute tulemused

Tertiary Wastewater Treatment

Vähenenud koormus punktallikatest

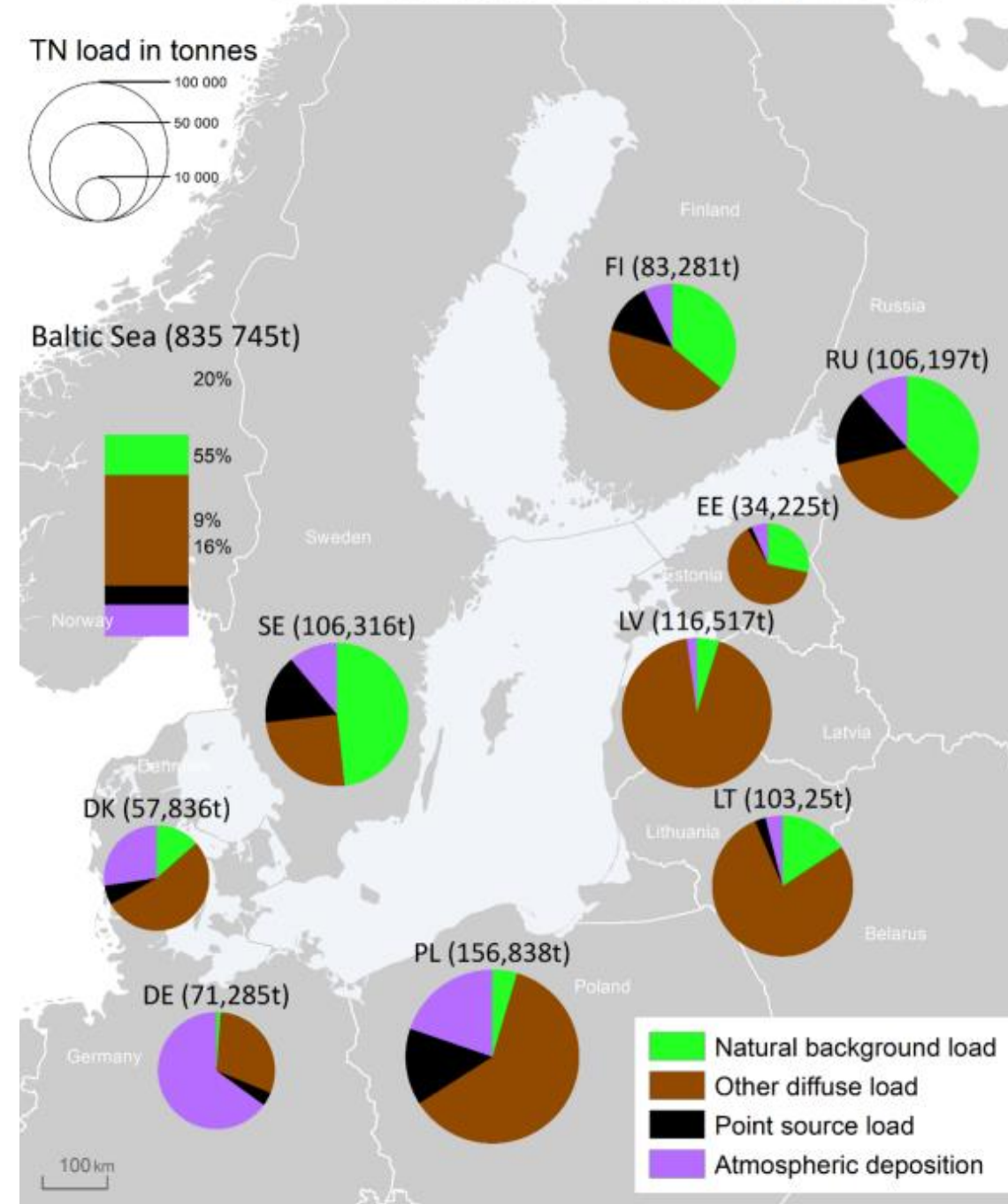
Toitainete koormus (HELCOM, 2022):

- Läänemeres 8,5% N punktallikatest
55% N hajureostusest
- Eesti veekogudes 1,8% N reoveepuhastusest
63,2% N hajureostusest

Tulevikus täiendavad investeeringud reoveepuhastusse

- [Energiatõhususe edendamine](#)
- Ravimijääkide ja mikrosaasteainete eemaldamine
- Elanikkonna tervisenäitajate seire

Main TN sources to the Baltic Sea by Country

Jätku veele!

olav.ojala@kliimaministerium.ee